

Samenvatting

De regionale samenwerking rond de inkoop Wmo/Beschermd Wonen via de methode van bestuurlijk aanbesteden loopt eind 2018 af. Het college besluit, in te stemmen met verlenging van deze samenwerking tot en met 2022 door een nieuwe Samenwerkingsovereenkomst tussen gemeenten en geïnteresseerde zorgaanbieders aan te gaan. Tevens besluit het college, de noodzakelijke contractaanpassingen met zorgaanbieders voor Wmo/Beschermd Wonen voor 2019 door te voeren. Hiermee is de gewenste zorgverlening Wmo/Beschermd Wonen aan onze inwoners voor 2019 gegarandeerd.

Beslispunten

1. Te besluiten de nieuwe samenwerkingsovereenkomst tussen gemeenten en zorgaanbieders gericht op het proces van bestuurlijk aanbesteden tot en met 2022 aan te gaan en daartoe de tekst van de samenwerkingsovereenkomst vast te stellen (bijlage B_1);
2. Te besluiten de aflopende dienstverleningsovereenkomst Wmo tussen gemeenten en zorgaanbieders (raamovereenkomst) te actualiseren en daartoe de gewijzigde tekst van de dienstverleningsovereenkomst vast te stellen (bijlage B_2);
3. Te besluiten de aflopende dienstverleningsovereenkomst Beschermd Wonen tussen gemeenten en zorgaanbieders (raamovereenkomst) te actualiseren en daartoe de gewijzigde tekst van de dienstverleningsovereenkomst vast te stellen (bijlage B_3);
4. In te stemmen met de inkoop Wmo/Beschermd Wonen 2019 en daartoe de bijlagen bij de DVO voor 2019 vast te stellen (bijlagen B_4 t.m. B_11)

Besluit Burgemeester en Wethouders d.d. 6 november 2018:

Conform.

1. Aanleiding

De huidige dienstverleningsovereenkomst (hierna: DVO) met zorgaanbieders voor de dienstverlening Wmo2015 en voor Beschermd Wonen loopt eind van dit jaar af. Dit geldt ook voor de Samenwerkingsovereenkomst, waarin het proces van bestuurlijk aanbesteden tussen gemeenten en zorgaanbieders is geregeld. Beide documenten zijn geactualiseerd. De Samenwerkingsovereenkomst krijgt een looptijd van 4 jaar. De beide DVO's voor Wmo en Beschermd Wonen een looptijd van een jaar in afwachting van een in 2019 vast te stellen centrumregeling tussen de Maastricht-Heuvelland gemeenten. De verwachting is dat deze centrumregeling een onbepaalde looptijd krijgt, en dat zou ingaande 2020 ook de basis bieden om meerjarige contracten met zorgaanbieders aan te gaan. Daarnaast dienen ook de bijlagen bij de DVO, die toch al een looptijd van een jaar hebben, voor 2019 opnieuw te worden vastgesteld. Anders dan in de afgelopen jaren 2015-2018 is ervoor gekozen om de DVO's op te knippen in 4 percelen: Wmo, Beschermd Wonen, Jeugd Algemeen en Jeugd Begeleiding. Gebleken is namelijk, dat de oorspronkelijke DVO, die specifiek voor Wmo is ontwikkeld en ook op de andere terreinen van toepassing is verklaard, begon te knellen. Zo kent de DVO Jeugd een groter aantal arrangementen voor zeer afwijkende producten die bovendien sterk verschillen van die bij Wmo. Ook de bijlagen bij de DVO verschillen, en om dit geforceerd in één document plus bijlagen onder te brengen komt de duidelijkheid niet ten goede. Daar komt bij dat de inkoop Wmo betrekking heeft op de samenwerking in Maastricht-Heuvelland, de inkoop Beschermd Wonen op Maastricht-Heuvelland en de Westelijke Mijnstreek terwijl die bij Jeugd de hele regio Zuid Limburg betreft. Dit leidt ertoe dat er dit jaar ook twee verschillende collegevoorstellen worden gedaan: inkoop Wmo/Beschermd Wonen 2019 en inkoop Jeugd 2019. Dit voorstel is op 24 oktober in het Portefeuillehouderoverleg Maastricht-Heuvelland besproken en akkoord bevonden.

Tijdens de besluitvorming over de inkoop 2018 is - na de ingrijpende veranderingen die in de periode 2017/2018 zijn doorgevoerd - afgesproken, de inkoop 2019 zo beleidsarm mogelijk in te steken om hiermee enige rust bij de gemeentelijke toegangsteams, bij zorgaanbieders en bij team inkoop sociaal domein te bieden om daarmee de gewijzigde aanpak goed te kunnen implementeren. Het voorliggende pakket contractstukken kent dan ook vooral een technische en juridische verbetering. Daarnaast zijn de handhavingsmogelijkheden verbeterd, is het boetebeding verruimd, is de informatieplicht van zorgaanbieders uitgebreid en zijn de kwaliteitseisen aangescherpt. De arrangementenstructuur voor Wmo en Beschermd Wonen, de kern van de dienstverleningsafspraken, is echter ongewijzigd.

2. Context

De inkoop voortvloeiend uit de Wmo 2015 kent nog geen centrumregeling voor de samenwerking tussen de Maastricht-Heuvelland gemeenten, zoals dat bij de inkoop Jeugd op Zuid Limburgse schaal wel het geval is. Dit betekent, dat alle 6 colleges afzonderlijk deze voorstellen dienen te behandelen en met de contractdocumenten 2019 moeten instemmen. Voor Beschermd Wonen geldt tot 2021 nog de rijksaanwijzing van de gemeente Maastricht als centrumgemeente voor de regio's Maastricht-Heuvelland en de Westelijke Mijnstreek. Op basis hiervan verzorgt de gemeente Maastricht de inkoop Beschermd Wonen voor de 10 betrokken gemeenten.

In 2017 zijn de tarieven voor de ingekochte (sub)arrangementen geüniformeerd. Vóór 2017 had elke zorgaanbieder nog een individueel vastgesteld tarief, gebaseerd op historische informatie over deze zorgaanbieder.

In 2017 zijn de arrangementstarieven voor Wmo gebaseerd op de onderliggende producten en de hieraan gestelde eisen. Destijds is ervoor gekozen om geen indexering toe te passen. De basis van de tarieven lag toen in de NZA-tarieven, welke ook gebruikt werden voor de zwaardere WLZ-zorg. De conclusie was toen dat in die NZA-tarieven ruimte zat, aangezien ook de zorgkantoren niet de volledige NZA-tarieven uitbetaalden. Daarnaast werd de flexibiliteit van de arrangementenstructuur gezien als een manier waarop aanbieders zelf invloed op de hoogte van het tarief konden uitoefenen, door actief in te zetten op efficiëntie binnen het arrangement, door niet meer te leveren, dan strikt noodzakelijk was. Ook in 2018 zijn de tarieven niet geïndexeerd omdat over de korte periode waarover gegevens beschikbaar waren, geen sluitende aanleiding gevonden kon worden om een indexering door te voeren. Voor 2019 zijn de tarieven nogmaals tegen het licht gehouden, op basis van de in 2016 geformuleerde grondslagen voor de tariefsberekening. Hieruit blijkt dat in 2019 de huidige tarieven, in combinatie met informatie over de onderliggende producten waarop de arrangementen zijn gebaseerd, met de huidige kostenontwikkeling (onder andere stijgende lonen in de Cao's) ontoereikend zijn. De flexibiliteit is hierdoor zo sterk beperkt dat een indexering benodigd is om te komen tot reële tarieven. Deze zijn vertaald in bijlage 4.

Voor Beschermd Wonen is deze indexering niet noodzakelijk. In 2017 zijn de arrangementstarieven op een andere wijze bepaald dan de tarieven voor de Wmo. Gezien de aangepaste bekostigingsstructuur voor Beschermd Wonen, waarbij de regio Maastricht-Heuvelland van een totaalbedrag overgegaan is naar een vergoeding op onderdelen, kon dit ook niet op dezelfde basis. Zo werd een bepaalde voorziening Beschermd Wonen opgesplitst in wonen, dagbesteding en verpleging, waar dit voorheen in één verzamelpost was opgenomen. Daarnaast zijn voor Beschermd

Wonen heldere doelen gesteld, waarbij men zoveel mogelijk diende af te schalen naar lichtere zorgvormen van Beschermd Wonen, zoveel mogelijk in de eigen omgeving van de cliënt, via het arrangement Beschermd Wonen Zonder Verblijf. Ook de op- en afschaalmogelijkheden (door middel van tijdelijke arrangementen) maakt dat de zorg in Beschermd Wonen veel meer flexibiliteit zit voor de zorgaanbieder om te sturen op kostenbeheersing in vergelijking met de mogelijkheden bij Wmo.

Een groot gedeelte van het tarief voor Beschermd Wonen bestaat uit een vastgoedcomponent en is daardoor minder vatbaar is voor de sterke loonontwikkelingen naar 2019. Zichtbaar is dat zorgaanbieders ook daadwerkelijk de gewenste beweging naar steeds lichtere vormen van Beschermd Wonen maken en daarbij ook kritisch naar hun eigen inzet binnen de arrangementen kijken. Beide aspecten maken dat een indexatie van de tarieven voor Beschermd Wonen voor 2019 niet noodzakelijk is om aan de eisen van een reële vergoeding te kunnen voldoen.

De beoogde verschuiving naar lichtere arrangementen voor Beschermd Wonen is een langdurig proces. Eerst vinden verschuivingen **binnen** een arrangement plaats, alvorens een verschuiving van bijvoorbeeld het arrangement Beschermd Wonen Licht naar het arrangement Beschermd Wonen Zonder Verblijf kan worden gerealiseerd. De eerste stap in deze ontwikkeling levert ruimte op binnen het arrangement, waardoor indexering nu niet noodzakelijk is. Het in 2017 ingevoerde degressieve tarief blijft ook in 2019 ongewijzigd van kracht.

Met deze aanpassingen door indexering van de tarieven voor Wmo blijven we een reëel tarief bieden voor de zorg die aanbieders moeten leveren. Daarmee voldoen we aan de eisen die het in 2017 gewijzigde Uitvoeringsbesluit Wmo 2015 stelt ten aanzien van het beiden van een reële vergoeding voor de dienstverlening die van de zorgaanbieders wordt verwacht.

3. Gewenste situatie

Voor alle partijen

Rust in de uitvoering om alle wijzigingen uit de afgelopen jaren goed te implementeren en daartoe:

- Geen aanpassing in de arrangementenstructuur
- Geen tariefsaanpassingen voor 2019
- Alleen een indexatie, indien arrangementen niet meer dreigen te voldoen aan de norm voor reële tarieven.
- Strakkere sturing en handhaving op verantwoordings- en sturingsinformatie

Voor de burger

Het werken met verfijnde en verbeterde arrangementen en een betere beschrijving ervan leidt ertoe, dat de inzet van de noodzakelijke professionele dienstverlening steeds beter op de situatie van de burger kan worden toegesneden. Zonder dat de keuzevrijheid van de burger daardoor wordt aangetast. Tevens is met deze verfijning van de arrangementen de drempel bij de overgang van professionele hulpverlening naar de vrij toegankelijke algemene voorzieningen verlaagd.

Voor de zorgaanbieders

Faire, actuele, uniforme en kostendekkende vergoedingen voor vergelijkbare dienstverlening.

Voor gemeenten

a. Tarieven

Voor de Wmo en Beschermd Wonen zijn de aanpassingen 2019 zeer beperkt vanuit de wens, het inkooptraject zo beleidsarm mogelijk te doen. Maar ook omdat de beperkt beschikbare realisatiecijfers over 2018 onvoldoende aanknopingspunten bieden om tot een verantwoorde bijstelling van de tarieven te komen. Voor de WMO is vanwege de kleine bandbreedte binnen de (sub)arrangementen de mogelijkheid en noodzaak tot bijstelling van de arrangementstarieven bovendien beperkt. De afwijking kan immers niet heel groot zijn. Voorgesteld wordt dan ook de tarieven voor 2019 Wmo, behoudens een indexering om reële tarieven te kunnen garanderen, ongewijzigd te laten.

Voor Beschermd Wonen geldt hetzelfde met dien verstande dat hier geen indexering hoeft plaats te vinden omdat de tarieven daarvoor nog voldoende speelruimte bieden en marktontwikkelingen in de pas lopen met efficiëntere zorgverlening. Zie hiervoor ook de vorige paragraaf.

In verband met de beperkt beschikbare en niet altijd betrouwbare realisatiecijfers van het CAK voor de Wmo2015 wordt erover gedacht om voor 2020 de bekostigingssystematiek aan te scherpen. Daarbij zal kritisch naar de uitgangspunten en de daarvoor benodigde parameters ten behoeve van de tarievenberekening worden gekeken, waarbij tevens ervaringen elders worden betrokken. Ook wordt overwogen met door de accountant gecontroleerde realisatiecijfers in combinatie met een systeem van nacalculatie te gaan werken, zonder dat de voordelen van de arrangementensystematiek volledig worden verlaten.

Vanwege de grote impact van een dergelijke systematiek op de markt en de zorgontwikkeling is voor 2019 is een dergelijke systematiek nog niet haalbaar gebleken. Zo is nog onvoldoende helder wat

mogelijk markteffecten van een dergelijke systematiek kunnen zijn en wat de effecten hiervan voor de zorg voor cliënt zijn. Dit vergt meer onderzoek, wat in 2019 plaats zal vinden, met het doel om in 2020 een nog verder aangescherpte bekostigingssystematiek te introduceren. Daarbij moeten de sturingsmogelijkheden van de gemeente worden vergroot en dient de zorgkwaliteit beter geborgd te kunnen worden. Hoe dan ook blijft de bekostiging van de zorg ook in 2019 in contractuele zin een vorm van open einde financiering, maar er worden in de nieuwe DVO en de bijlagen wel meer handvatten aangereikt om scherper op de beschikbare budgetten te kunnen sturen en de gemeentelijke toegang daarin een sterkere rol te geven.

b. High trust, high penalty

De financiële problematiek, die overigens per deelnemende gemeente verschilt, wordt behalve via het inkoopspoor ook aangepakt door vanaf 2019 nog sterker dan voorheen te sturen op handhaving van het uitgangspunt van "High trust, high penalty". In de loop van 2017 is bij het team inkoop ruimte gecreëerd om op basis van jaarrekeningen 2015/2016, spiegelinformatie van zorgaanbieders en analyse van de oorspronkelijke aanlevering van gegevens waarop de zorgtarieven vanaf 2015 zijn gebaseerd te controleren of de tarieven per zorgaanbieder wel correct zijn vastgesteld. Hiertoe wordt een jaarlijks controleplan opgesteld.

Zorgaanbieders die niet tijdig de verplichte informatie aan het CAK of opgevraagde spiegelinformatie aanleveren zullen hierop contractueel worden aangesproken en eventueel worden gesanctioneerd. Daartoe zijn de boetebepalingen in de DVO uitgebreid. Hetzelfde geldt overigens voor een correct gebruik van het gedigitaliseerde berichtenverkeer Zorgned en het digitale contractmanagement-systeem Negometrix.

c. Kwaliteit van geleverde zorg

Naast de financiering blijft ook de kwaliteit van de geleverde zorg in 2019 een aandachtspunt. In de kwartaalgesprekken die met zorgaanbieders worden gevoerd is dit een vast agendapunt. Daarnaast zijn de kwaliteitseisen die aan zorgaanbieders worden gesteld aangescherpt (bijlagen B_6 en B_7). Zo is de overgangstermijn waarbinnen aanbieders over een kwaliteitsmanagement systeem moeten beschikken afgelopen. Zorgaanbieders die op 1 januari 2019 niet over een operationeel kwaliteitsmanagementsysteem beschikken komen niet voor een nieuwe DVO in aanmerking. Hetzelfde geldt voor het bezit van een actuele verklaring omtrent het gedrag voor de medewerkers van de zorgaanbieders. Nieuw is dat ook een VOG voor rechtspersonen wordt geëist.

d. **Resultaatsturing**

Resultaatsturing wordt in 2019 verder ontwikkeld. Er is in 2017 een pilot onder een aantal zorgaanbieders gestart waarbij op de prestatie-indicatoren cliëntuitval, doelrealisatie en cliënttevredenheid de resultaten van de zorgverlening worden gevolgd. Deze pilot wordt verbreed en loopt door in 2019. Het doel is te komen tot een verplicht systeem voor resultaatsturing dat in 2020 onderdeel van de contractafspraken met zorgaanbieders zou moeten worden.

4. Effect op duurzaamheid en/of gezondheid

Met deze contractaanpassingen wordt de verantwoordelijkheid van de gemeente voor de gezondheidzorg als gevolg van de Wmo2015 en Beschermd Wonen verder ingevuld. Ten aanzien van het thema duurzaamheid wordt opgemerkt dat het gemeentelijk beleid ten aanzien van social return deel uitmaakt van de contractafspraken met zorgaanbieders via bijlage 11 bij de DVO. Zorgaanbieders maken met de projectleider social return nadere afspraken hoe zij hieraan invulling kunnen geven. In de ontwikkeltafel van 5 oktober 2018 is afgesproken het onderwerp social return in de ontwikkeltafel van 2019 apart te agenderen.

5. Effect op de openbare ruimte

Niet van toepassing.

6. Personeel en organisatie

De hier voorgestelde maatregelen zullen in informatiebijeenkomsten aan medewerkers van de toegangen worden toegelicht.

7. Informatiemanagement en automatisering

Ten behoeve van het contractmanagement door team Inkoop is in 2017 een geautomatiseerd contract managementsysteem aangeschaft (Negometrix), dat inmiddels operationeel is en waarin de zorgaanbieders alle relevante contractstukken digitaal kunnen uploaden, invullen en doorsturen. Dit leidt tot een substantiële reductie van de administratieve last zowel bij team inkoop als bij zorgaanbieders bij de formele contracteringsfase.

Daarnaast leidt de invoering van Zorgned uiteindelijk tot een verregaande digitalisering van het toewijzings-, facturatie- en declaratieproces. In de praktijk kent het gebruik van Zorgned bij de verschillende partners in de keten nog wel enkele knelpunten waarbij achterstanden in de verwerking/doorzending ertoe leiden dan nog niet altijd een real-time inzicht kan worden geboden. In het declaratieprotocol worden daarom de eisen ten aanzien van het gebruik van Zorgned steeds

verder aangescherpt en verbeterd. Ook dit draagt bij aan een vermindering van de administratieve lasten bij gemeenten en zorgaanbieders.

8. Financiën

Uit de Raadsrapportage Toekomstagenda Sociaal Domein 1e halfjaar 2018 over individuele voorzieningen blijkt voor 2018 het volgende geëxtrapoleerde beeld:

Financien Wmo Begeleiding en Beschermd wonen totaal		
Onderdeel	Realisatie 2017	Prognose 2018
Beschermd Wonen ZIN	€ 26,4	€ 25,5
Beschermd Wonen PGB	€ 3,3	€ 3,1
Begeleiding ZIN	€ 10,0	€ 11,7
Begeleiding PGB	€ 2,0	€ 1,9
Mantelzorg compliment en inkomensvoorziening	€ 1,4	€ 1,5
Clïëntondersteuning MEE	€ 1,1	€ 1,3
Innovatie		€ 0,2
Uitvoeringskosten	€ 0,9	€ 1,1
Lasten Wmo begeleiding en beschermd wonen	€ 45,1	€ 46,3
Budget Wmo begeleiding en beschermd wonen	€ 42,3	€ 48,0
Resultaat Wmo begeleiding en beschermd wonen	€ -2,8	€ 1,7
Financien Wmo overige individuele voorzieningen		
Hulp bij het huishouden	€ 10,4	€ 10,1
Rolstoelen	€ 0,8	€ 0,8
Vervoersvoorzieningen	€ 3,8	€ 3,8
Woonvoorzieningen	€ 1,1	€ 1,2
Algemene voorzieningen	€ 0,3	€ 0,6
Uitvoeringskosten	€ 3,1	€ 3,4
Budget Wmo overige individuele voorzieningen	€ 18,2	€ 20,3
Lasten Wmo overige individuele voorzieningen	€ 19,6	€ 20,0
Resultaat Wmo overige individuele voorzieningen	€ -2,3	€ 0,4
Financien Wmo totaal		
Budget Wmo totaal	€ 60,4	€ 68,3
Lasten Wmo totaal	€ 64,8	€ 66,3
Resultaat Wmo totaal	€ -4,4	€ 2,0

N.B.: Voor dit collegevoorstel zijn uit dit overzicht alleen de producten Beschermd Wonen ZiN en Begeleiding ZiN relevant.

Voor een uitgebreide toelichting hierop wordt naar deze raadsrapportage verwezen.

Gelet op het beleidsarme karakter van de inkoop 2019 zijn als gevolg van de voorliggende voorstellen *op zichzelf* geen effecten op de omvang van het gebruik te verwachten. Bij een gelijkblijvend gebruik van deze voorzieningen dient voor 2019 met een stijging van de kosten als gevolg van de indexeerde tarieven Wmo van ca € 0,5 mln rekening te worden gehouden. Deze kunnen binnen de totale kosten van Wmo totaal worden opgevangen.

Over de effecten van de draaiknoppen sociaal domein uit de bestuursopdracht worden het college volgens afspraak afzonderlijk geïnformeerd.

9. Aanbestedingen

Ook voor 2019 zijn de voorstellen in overleg met zorgaanbieders tot stand gekomen via het proces van bestuurlijk aanbesteden. Met deze inkoopmethodiek wordt afgeweken van de Europese en landelijke aanbestedingsregelgeving. Deze regelgeving biedt hiervoor de ruimte, hoewel we daarbij wel gebonden zijn aan de algemene eisen uit de Aanbestedingswet. Bestuurlijk aanbesteden is overigens geen juridisch omschreven inkoopmethode. Formeel spreken we van Open House aanbesteden, die mogelijk is gemaakt door de procedure voor Sociale en andere specifieke diensten. Het team inkoop van het bedrijfsbureau van Beleid en Ontwikkeling is met de begeleiding van dit inkoopproces belast.

10. Participatie tot heden

Via het proces van bestuurlijk aanbesteden zijn zorgaanbieders nauw betrokken bij de totstandkoming van deze voorstellen. Deze kunnen op voldoende draagvlak rekenen zo bleek tijdens de ontwikkeltafel van 5 oktober 2018.

11. Voorstel

- 1- Te besluiten de nieuwe samenwerkingsovereenkomst tussen gemeenten en zorgaanbieders gericht op het proces van bestuurlijk aanbesteden tot en met 2022 aan te gaan en daartoe de tekst van de samenwerkingsovereenkomst vast te stellen (bijlage B_1);
- 2- Te besluiten de aflopende dienstverleningsovereenkomst Wmo tussen gemeenten en zorgaanbieders (raamovereenkomst) te actualiseren en daartoe de gewijzigde tekst van de dienstverleningsovereenkomst vast te stellen (bijlage B_2);
- 3- Te besluiten de aflopende dienstverleningsovereenkomst Beschermd Wonen tussen gemeenten en zorgaanbieders (raamovereenkomst) te actualiseren en daartoe de gewijzigde tekst van de dienstverleningsovereenkomst vast te stellen (bijlage B_3);
- 4- In te stemmen met de inkoop Wmo/Beschermd Wonen 2019 en daartoe de bijlagen bij de DVO voor 2019 vast te stellen (bijlagen B_4 t.m. B_11)

12. Uitvoering, evaluatie en vervolg

Na besluitvorming door de colleges in de zes Maastricht-Heuvelland gemeenten worden deze besluiten geëffectueerd naar geactualiseerde contracten tussen gemeenten en zorgaanbieders ingaande 2019. Dit vormt tevens fase twee van de contractering via Negometrix, het gedigitaliseerde contract managementsysteem.